

Český národní koordinační výbor Mezinárodního heliofizikálního roku

Mezinárodní heliofizikální rok se připomene 10. června 2007

Na neděli 10. června 2007 vyhlásil mezinárodní koordinační výbor Mezinárodního heliofizikálního roku 2007 **Den otevřených dveří**. Zúčastní se ho desítky institucí napříč Evropou - přehled najdete na <http://www.ihy2007.org/events/events.shtml#2007>. Nebude chybět ani Česká republika. **Zveme Vás na dvě pracoviště v ČR zabývající se výzkumem naší nejbližší hvězdy**, která budou mít 10. června 2007 mimořádně otevřeno pro veřejnost - Astronomický ústav Akademie věd ČR, v.v.i. v Ondřejově a Hvězdárnu v Úpici:

Astronomický ústav Akademie věd ČR, v.v.i., Ondřejov

V neděli 10. června 2007 v době od 9:00 do 17:00 budete mít možnost navštívit pracoviště Slunečního oddělení Astronomického ústavu Akademie věd ČR, v.v.i. v Ondřejově. Budete se moci podívat na stanoviště patrolní služby, která sleduje Slunce, které zde uvidíte v několika spektrálních oborech. Pokud nebude možné kvůli počasí pozorovat Slunce „naživo“, ukážeme Vám pozorování ze záznamu. S průvodcem budete moci za jasného počasí pozorovat sluneční skvrny metodou projekce dalekohledem v historické Západní kopuli. Dalším stanovištěm, které budete moci navštívit, je sluneční horizontální spektrograf. Na exkurze v rámci Mezinárodního heliofizikálního roku se odchází od muzea v prostoru původní hvězdárny, a to v 9:00, 10:00, 11:00, 13:00, 14:00, 15:00 a 16:00. Exkurze je poskytována zdarma.

V neděli 10. června 2007 probíhají na hvězdárně v Ondřejově zároveň pravidelné exkurze pro veřejnost, kterých se můžete také zúčastnit, tedy sloučit Den otevřených dveří IHY 2007 ve Slunečním oddělení s pravidelnou exkurzí na hvězdárně. Na tyto exkurze po hvězdárně se vybírá vstupné (dospělý 40 Kč, dítě 20 Kč). Prohlídky začínají v muzeu v 9:00, 11:00, 13:30 a 15:30. Kromě prohlídky muzea a historických kopulí navštívíte i návštěvnickou galerii u největšího dalekohledu v České republice. Návštěvy hvězdárny jsou možné od května do září každou sobotu a neděli. Více na <http://www.asu.cas.cz/cesky/prohlidk.html>.

Horizontální dalekohled HSFA2, přístroj Slunečního oddělení – průměr zrcadlového objektivu 50 cm, ohnisková vzdálenost 35 metrů.

Hvězdárna v Úpici

Začátky programu v 10:30 a ve 13:30 - prohlídka slunečního oddělení, promítání filmů na téma Slunce a beseda, v případě jasného počasí pozorování Slunce. Dopoledne v 10:30 proběhne přednáška RNDr. Evy Markové, CSc. "Slunce - naše nejbližší hvězda".

IHY 2007 navazuje na mezinárodní polární roky v letech 1882–1883, 1932–1933 a především na Mezinárodní geofyzikální rok 1957. Spolupracuje se současnými vyhlášenými mezinárodními roky výzkumu Země a jejích polárních oblastí. **Mezinárodní heliofyzikální rok** se koná 50 let po Mezinárodním geofyzikálním roku a v roce 50. výročí od vypuštění první umělé družice Země. Obojí má pro IHY 2007 velký význam, protože za posledního půl století se zcela zásadním způsobem změnilo nástroje výzkumu Slunce a prostoru mezi Sluncem a Zemí, zejména zásluhou kosmonautiky. IHY 2007 v rámci velmi široké mezinárodní spolupráce rozšiřuje dosavadní oblast výzkumu z polárních oblastí (1882 a 1932), celé planety (1957) až ke Slunci a do meziplanetárního prostoru ve Sluneční soustavě (2007). Výzkum se věnuje naší nejbližší hvězdě – Slunci (proto heliofyzikální) – jeho okolí (tzv. heliosféře) a atmosféře a magnetosféře Země, která na sluneční činnost reaguje. Kosmické počasí je tématem vědeckým i velmi populárním, sluneční činnost ovlivňuje naši planetu. Oficiální zahájení IHY 2007 v České republice se uskutečnilo na tiskové konferenci v lednu 2007, v celosvětovém měřítku pak 19. – 20. února 2007 ve Vídni. Sekretariát Mezinárodního heliofyzikálního roku IHY 2007 hostí Americký geofyzikální svaz ve Washingtonu.

V České republice je IHY 2007 zaměřen především na zpřístupnění vědeckých výsledků veřejnosti, na vzdělávání a zapojení studentů, žáků i veřejnosti do různých forem účasti, zejména soutěží. IHY 2007 má v ČR za sebou již seriál přednášek pro veřejnost, vyhodnocení výtvarné soutěže nejmenších (na 500 došlých prací) a právě se vyhodnocuje soutěž středoškolských studentů o nejlepší internetové stránky na téma Energetické využití slunečního záření. Na dny 12. – 14. října 2007 připravujeme Mezinárodní sluneční seminář, který se bude konat na Hvězdárně Valašské Meziříčí a který budou moci navštívit i zájemci z řad veřejnosti. 29. listopadu 2007 se chystá setkání nejvýznamnějších účastníků všech akcí a soutěží IHY 2007 v České republice, kteří se sjedou do budovy Akademie věd ČR v Praze. Vědecký program IHY 2007 probíhá na mnoha mezinárodních konferencích ve světě – viz www.ihy2007.org.

Pavel Suchan

Kontakt a další informace:

Pavel Suchan, Astronomický ústav AV ČR, v. v. i. – Český národní koordinační výbor IHY 2007, suchan@astro.cz, telefon 267 103 040, 737 322 815.

O aktivity IHY 2007 se stará český národní koordinační výbor. Obdobný výbor je ustaven ve všech spolupracujících zemích. Složení výboru:

Jméno	e-mail	Pracoviště	Funkce
předseda			
František Fárník	ffarnik@asu.cas.cz	Astronomický ústav AV ČR	předseda
členové (abecedně)			
Zuzana Bukovská	bukovska@kav.cas.cz	Odbor mediální komunikace AV ČR	média
Marie Dufková	marie.dufkova@cez.cz	ČEZ	
Jiří Grygar	grygar@fzu.cz	Fyzikální ústav AV ČR	
Rostislav Halaš	r.halas@post.cz	Reálné gymnázium, Prostějov	vzdělávací programy
Jan Laštovička	jla@ufa.cas.cz	Ústav fyziky atmosféry, v.v.i.	spolupráce s ÚFA
Eva Marková	markova@obsupice.cz	Česká astronomická společnost, Hvězdárna Úpice	
Karel Mokry	karel.mokry@astro.cz	Česká astronomická společnost	správa www stránek
Jana Olivová	jolivova@rozhlas.cz	Český rozhlas	
Jiří Prudký	prudky@hvezdarnapv.cz	Lidová hvězdárna v Prostějově	
Šárka Speváková	sarka.spevakova@popularis.cz	Popularis	
Pavel Suchan	suchan@astro.cz	Česká astronomická společnost, Astronomický ústav AV ČR, v.v.i.	
Eva Vlčková	eva.vlckova@lidovky.cz	Lidové noviny	

Veškeré informace najdete na <http://ihy2007.astro.cz/>.

Mediální partneři

- Port (TV pořad)
- Lidové noviny

Partneři projektu

- Astronomický ústav Akademie věd České republiky, v.v.i.

- ČRo Leonardo
- Učitel'ské noviny
- Astropis
- 21. století

- Česká astronomická společnost
- Hvězdárna v Úpici
- Lidová hvězdárna v Prostějově, příspěvková organizace
- Hvězdárna Valašské Meziříčí
- Fyzikální ústav Akademie věd České republiky, v.v.i.
- Ústav fyziky atmosféry Akademie věd České republiky, v.v.i.
- ČEZ Group
- Geofyzikální ústav Akademie věd České republiky, v.v.i.